

Leyden Academy
ON VITALITY AND AGEING

In dit kwartaalbericht worden de recente activiteiten uit de samenwerkingsovereenkomst tussen Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy on Vitality and Ageing toegelicht die ook deel uitmaken van het jaarplan 2017..

Periode januari – maart 2017

ONDERWIJSVERNIEUWING

Vervolgtraject IK-Levensles

Het concept Inspiratie- en Kennisdagen Levensles is in 2013 gestart onder de vlag van het Nationaal Programma Ouderenzorg van ZonMw en uitgevoerd door Studio Moio. Initiatiefnemers zijn Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy die op deze manier uiting geven aan hun focus op onderwijsvernieuwing in de zorg voor ouderen. In totaal zijn er 9 regionale Levenslessen georganiseerd.

Werkgroep deelnemende ROC's

In 2016 is gestart met vijf ROC's die interesse hebben in het opzetten van een Keuzedeel 'Levensles' en hun ervaringen met elkaar willen delen. Het afgelopen jaar hebben er vier werkgroep bijeenkomsten plaatsgevonden. Helaas was de inzet (en aanwezigheid) van deelnemer Kellenbeek College uit Roosendaal minimaal. Op de overige ROC's bleek de inzet erg afhankelijk te zijn van de persoonlijke betrokkenheid en dus kwetsbaar. Op 20 januari 2017 is de laatste werkgroep bijeenkomst geweest bij gastheer Deltion College in Zwolle. Er is besloten om het project Vervolg Levensles op dit moment stop te zetten, aangezien er onvoldoende motivatie is onder de vijf deelnemende ROC's om de mogelijkheden van een Keuzedeel 'Levensles' te verkennen. Het contract met de externe projectleider is om die reden ook niet verlengd. De deelnemers zijn hiervan op de hoogte gesteld.

Stuurgroep vervolg Levensles

Door de projectgroep is medio 2016 een bijeenkomst met de stuurgroep georganiseerd in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de MBO-raad. Er zijn twee presentaties gehouden voor de MBO-raad/DTGZ; de uitnodiging voor het houden van een workshop op de tweedaagse van de MBO-Academie is afgezegd in verband met te weinig deelnemers. De stuurgroep is op de hoogte gebracht van stopzetting traject keuzedeel in het MBO-onderwijs

Website/social media

De website van Levensles is aangepast aan een bestaande format met een database voor het verzamelen van regionale nieuwe onderwijsideeën voor betere ouderenzorg. De redactie van deze website ligt in handen van de afdeling communicatie/digital learning van Leyden Academy. Opzet is het delen van ideeën die bijdragen aan de ontmoeting tussen jong & oud en het verzamelen van (opleidings)activiteiten die laten zien hoe je kennis in de praktijk toepast. Wekelijks wordt er een idee/bericht gedeeld via social media. Inmiddels is de bezoekersfrequentie omhoog gegaan en worden ook initiatieven van anderen gedeeld.

Levensles Leiden

Op 15 februari jl. is er door Studio Moio onder de vlag van VitaLab! een Levensles in Leiden georganiseerd. Deze bijeenkomst had tot doel om jonge mensen van ROC Leiden/ID-College uit te dagen om vernieuwende ideeën over ouderen(zorg) te onderzoeken en te presenteren. De kracht bleek nu ook weer te zitten in de persoonlijke ontmoeting tussen generaties. In totaal waren er meer dan 100 jongeren, ouderen, docenten en beleidsmakers aanwezig. De presenterende studenten maakten deel uit van een Excellentietraject dat door de eigen opleiding geïnitieerd was en zij zijn ten behoeve van IkLevensles intensief begeleid door Studio Moio. Er zijn 8 presentaties gehouden met als uitkomst het leggen van contacten met aanwezige

zorgorganisaties, fondsen en gemeentelijke instanties. Deze dag is mogelijk gemaakt door subsidies van de gemeente Leiden en Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy. Via social media is verslag gedaan van deze Levensles en de foto's kunnen gebruikt worden voor media-doeleinden.

Aanjaagsubsidies

Vanuit het onderwijsbudget is een aanjaagsubsidie van 5K gegeven aan de opleiding Sociale Dienstverlening van Avans Hogeschool in Breda. Deze opleiding heeft in het verleden meegedaan met IkLevensles en wilde heel graag een van de levenslessen implementeren in het reguliere onderwijs. Ten behoeve van het opzetten van het onderwijs is eenmalig een steunsubsidie gegeven. Studenten hebben onder begeleiding van een docent een eigen Keuze Programma 'Levensecht-Golden Oldies' opgezet en uitgevoerd. Deze gastlessen door ouderen en het uitwisselen van levenservaringen waren erg succesvol en wordt in 2017 herhaald.

Er zijn ook 5 Zorgvisites georganiseerd (5K) met docenten van de deelnemende ROC's met als doel hen te inspireren en mee te laten denken hoe dit soort praktijkervaringen kunnen worden opgenomen in het lesprogramma. De zorgvisites staan beschreven op de website www.zorgvisite.nl. Op 25 april 2017 is er een bijeenkomst waar de ervaringen geëvalueerd worden met docenten/studenten en relaties (o.a. IGZ). Met als doel om tot een eigen handleiding te komen hoe zorg- en opleidingsinstellingen hun eigen Zorgvisites met de zoektocht naar het gewenste thuisgevoel kunnen vormgeven.

Budget/effect

De inzet van de projectleider Vervolg Levensles is gefinancierd uit de jaarlijkse bijdrage van Vereniging Het Zonnehuis aan Leyden Academy. Er zijn twee aanjaagsubsidies van elk 5K verstrekt en de docenten hebben per werkgroep bijeenkomst een vacatievergoeding gekregen. De kosten voor Levensles Leiden bedragen 15K. In totaal is er van medio 2016 tot begin 2017 ~~7.945,-~~ euro besteed aan [begeleiding van](#) het project vervolg Levensles.

Evaluatie IkLevensles 2016

Levensles is een succesvol vehicle om aandacht voor nieuwe onderwijsideeën te verkrijgen. In Groningen is Levensles vast onderdeel geworden van het 1^e jaars onderwijs Verpleging en Verzorging. Op het HBO in Breda (Avans) is de ontmoeting tussen jongeren en ouderen ook ingebeld. Bij het ROC in Zwolle loopt al jaren het onderwijsvak Jong-Beleggen. Ook de andere vier ROC's hebben ontmoetingen tussen jongeren en ouderen georganiseerd. De ambitie om via vijf ROC's deze ontmoetingen om te zetten in een voor alle MBO's toegankelijk Keuzedeel 'Levensles' en deze te implementeren, is op dit moment te voorbarig.

Strategische agenda

Vanuit de agenda op onderwijsvernieuwing (2013) wordt steeds op de diverse onderwijsniveaus (mbo, hbo en wo) gekeken waar kansen voor beïnvloeding liggen. Hieronder worden twee initiatieven toegelicht.

Conferentie nieuwe generatie ouderen(zorg)

Op 22 november 2017 vindt voor de derde keer het landelijke congres over de nieuwe generatie ouderen(zorg) plaats in Nieuwegein. Tijdens het congres op 30 november 2016 heeft Levensles zich gepresenteerd via een ronde tafel discussie die goed bezocht werd en hebben student Sascha Schwedersky en oudere Jan Braakman een toelichting gegeven op hun kennismaking op de catwalk tijdens de plenaire sessie. De foto's van de rolmodellen zijn tentoongesteld door stichting GetOud en zorgden voor een mooie aankleding van het congres. Behalve tijd en voorbereiding zijn er geen kosten aan dit congres verbonden. Deelname aan dit congres draagt bij aan meer naamsbekendheid en mogelijkheid om (onderwijs) projecten te presenteren.

Studenten halen verhalen op bij mensen met dementie

Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy zijn partners van het initiatief Dementie Verhalenbank dat als doel heeft om anders te leren kijken naar het leven van mensen met dementie. Begin 2016 is het project Dementie Dichtbij van start gegaan. In het voorjaar is gestart met een pilot met studenten van Stenden Hogeschool en ROCTOP uit Amsterdam. Na de zomer is het definitieve project van start gegaan.

Eind 2016 was er een gezamenlijke presentatie door derdejaars studenten Verzorging van ROCTOP uit Amsterdam. Twee klassen hebben onder begeleiding van een projectleider en hun eigen docenten interviews gehouden met mensen met dementie die nog thuis wonen. Deze leerzame ervaringen zijn verzameld in een boekje met citaten dat verspreid is onder deelnemers en relaties. Ook worden de verhalen toegevoegd aan de Dementie Verhalenbank en gedeeld via social media. De kosten voor dit project worden gefinancierd uit de samenwerking van Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy (15K), aangevuld met subsidies van de drie ouderenfondsen (25K). De

uitgaven zijn binnen het gestelde budget gebleven. In 2017 worden er gesprekken gevoerd om dit project met ROCTOP een vervolg te geven.

Evaluatie Strategische Agenda 2016

Zowel het congres Een nieuwe Generatie Ouderenzorg als ook het project Dementie verhalen ophalen in samenwerking met Dementie Verhalenbank en ROCTOP waren succesvolle projecten die wel energie opleverden. Ambitie is om beide initiatieven in 2017 voort te zetten. Doelstelling bij ROCTOP is dat het project wordt overgenomen door het ROC. Tevens wordt het partnerschap met Tao-of-Care/Dementieverhalenbank onder leiding van Anne-Mei The, uitgebreid naar het initiatief Mijn Kameraad uit de Proeftuin Dementie in Friesland. Bij Mijn Kameraad ontmoeten jongeren (veelal Sociaal Maatschappelijke Dienstverlening) ouderen en leren over het leven met dementie in de thuissituatie. Het initiatief werkt toe naar regelmatige contacten tussen jongeren en ouderen met dementie en wil verbreden naar een tweede regio in Nederland. Vanuit de samenwerking willen we de ontmoeting tussen jongeren en ouderen optekenen en breed onder de aandacht brengen.

Er zijn ook gesprekken gaande met de stichting Rotterdamse Zorg om deel te nemen aan een project in Rotterdam-Zuid om jonge mensen te interesseren voor ouderen(zorg). De kosten voor deze projecten maken onderdeel uit van de jaarlijkse bijdrage van Vereniging Het Zonnehuis aan Leyden Academy. Er ligt een passende begroting onder de werkzaamheden die worden uitgevoerd.

ONTWIKKELING

Aanjagen van vernieuwende initiatieven

Uitvoering Jo Visser Award

Tijdens het Zonnehuis dinerdebat op 15 november jl. heeft zorgondernemer Peter Hop de Jo Visser Award ontvangen voor zijn initiatief Zwementie waar studenten samen met mensen met dementie zwemmen. Dit is in samenwerking met de Haagse Hogeschool en heeft veel positieve aandacht in de pers. Op 22 mei 2017 organiseert Peter Hop zijn idee van een verhalendiner 'Smaak & Vermaak' voor en door jong & oud in Zoetermeer. Het idee is om dit concept in 2017/2018 uit te breiden tot 10 (regionale) bijeenkomsten. Het bedrag van de geldprijs maakt onderdeel uit van de begroting 2017. Voor de extra bijeenkomsten wordt externe subsidie aangevraagd door de initiatiefnemer.

Zonnehuis dinerdebat

Het idee is om samen met Leyden Academy het concept van het dinerdebat uit te werken naar thematische bijeenkomsten waar passende doelgroepen bij gezocht worden. De organisatie van deze bijeenkomsten en het budget maken onderdeel uit van de jaarlijkse bijdrage van Vereniging Het Zonnehuis aan Leyden Academy.

Project HuidHonger

Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy zijn partner van het project HuidHonger dat uitgevoerd wordt door stichting Care&Culture (organisatie Community-Koor in Urk). Het betreft dansworkshops onder leiding van een (jonge) danser/choreograaf met ouderen. Bedoeld om het thema aanraking, intimiteit en liefdevolle zorg tastbaar en bespreekbaar te maken. Het project wordt uitgevoerd bij vijf zorglocaties in het land met aandacht voor doelgroepen zoals jonge mensen met dementie en mensen met vergevorderde dementie. Na elke eigen presentatie is er een nagesprek met de medewerkers van de organisatie onder leiding van een gespreksleider om de ervaringen te delen en te gebruiken in de dagelijkse zorgverlening. In de gesprekken is ook aandacht voor het educatieve aspect van zorg en welzijn (relationele zorgverlening). Eind mei/begin juni zijn er twee landelijke presentaties gepland in Rotterdam en Utrecht waar relaties welkom zijn om mee te praten. Tijdens het landelijke congres Nieuwe generatie ouderen(zorg) zal het project HuidHonger gepresenteerd worden met uitkomsten en filmbeelden. Er is een bijdrage van 5K toegezegd. De overige kosten worden betaald uit externe subsidies en eigen bijdragen van deelnemende zorgorganisaties.

ONDERZOEK

Vertaalslag van theorie naar praktische richtlijnen en onderwijs

Leerstoel Organisatie en beleid van zorg

Begin 2017 is er akkoord gegeven op de verlenging van de Zonnehuis-leerstoel voor nog 5 jaar (2017-2022). Samen met partners Vilans en VU geeft bijzonder hoogleraar Henk Nies invulling aan deze leerstoel die gericht is op waardigheid van leven van kwetsbare ouderen. Op 12 mei a.s. is er een presentatie van het plan van aanpak voor het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis op de VU. Jaarlijks is er een bijeenkomst van de leden van het curatorium waar Trudie Siegerink deel van uitmaakt. Het idee is om eind 2017 een congres te houden waar de plannen worden toegelicht samen met promovendi en collega's van de faculteit Sociale Wetenschappen van de VU. De organisatie ligt in handen van Vereniging Het Zonnehuis in samenwerking met de VU (locatie). De kosten hiervoor komen uit de begroting van Vereniging Het Zonnehuis.

Project zorgen voor zin bij mensen met dementie

Het project is succesvol afgerond en maakt onderdeel uit van de trainingswinkel van het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen. Er is een werkboek dat zorgprofessionals en vrijwilligers kunnen gebruiken om het gesprek te vergemakkelijken met mensen met dementie. De uitkomsten van dit project worden ook gebruikt door promovendus Peterjan van der Wal die voornemens is zijn parttime promotieonderzoek naar de vraag wat het leven de moeite van het leven waard maakt, onder de vlag van de Universiteit van Humanistiek in Utrecht, medio 2017 af te ronden. Het is gewenst om te zijner tijd de uitkomsten te presenteren op een gezamenlijk congres (VU/UvH/VHZ). De projectkosten zijn binnen de gestelde begrotingseisen gebleven.

Netwerk Levensvragen en Ouderen/welbevinden en zingeving

Vereniging Het Zonnehuis is als kernpartner betrokken bij het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen (sinds 2009). Projectleider is ds. Peterjan van der Wal die tot eind 2017 hiervoor gecompenseerd wordt door middel van een jaarlijkse bijdrage van 9K. Medio 2017 zal een verlenging van het kernpartnerschap 2018-2020 geagendeerd worden in de bestuursvergadering van Vereniging Het Zonnehuis. Hiervoor zal een budget van 15K benodigd zijn voor de inzet van de projectleider.

JAARPLAN 2017

Kostenplaatje totaal 150K in 2017 + 25K overloop uit 2016**

Kwartaal 1

Vervolg Levensles: kosten projectleider en werkgroep bijeenkomst (onkostenvergoedingen) ca. 5K

Kwartaal 2

Project Mijn Kameraad: kosten VHZ/LAVA 50K
Aanjaagsubsidie Avans Hogeschool Levensles: kosten VHZ/LAVA 5K
Aanjaagsubsidie generatiefestival: kosten VHZ/LAVA 5K

Kwartaal 3

Vervolg Dementie Dichtbij: kosten VHZ/LAVA 15K
Project 'Smaak & Vermaak': kosten VHZ/LAVA 10K
Project Rotterdamse Zorg: kosten VHZ/LAVA 65K

Kwartaal 4

Ondersteuningskosten MW/ Marie Louise Kok, Yvonne Koemans: kosten VHZ/LAVA 15K
Organisatie dinerdebat/congres: kosten VHZ/LAVA 5K

Voorlopige uitgaven totaal 175K

** Leyden Academy zal in 2017 met een voorstel komen voor een meerjarig programma met maatschappelijke projecten met sociaal rendement die zichtbaar bijdragen aan de doelstelling en uitgangspunten van de samenwerkingsovereenkomst VHZ/LAVA 2017-2022. Dit programma zal gefinancierd worden uit het vermogen van Vereniging Het Zonnehuis, al dan niet aangevuld met externe gelden/fondsen.